

CURS#5

8. Factorizarea LU cu pivotare (PLU): teorema de existență; algoritm; legătura cu MEG cu pivotare parțială (scalată).
9. Factorizarea Cholesky: proprietăți ale matricelor simetrice și pozitiv definite (SPD); condiții necesare și suficiente; teorema de existență și unicitate; algoritm; exemplu.

PROBLEME

1) Fie $\mathbf{A} = (a_{ij})_{i,j=\overline{1,n}} \in \mathcal{M}_n(\mathbb{R})$ o matrice SPD. Atunci:

- (i) $\max_{1 \leq k, j \leq n} |a_{kj}| \leq \max_{1 \leq i \leq n} |a_{ii}|$;
- (ii) $(a_{ij})^2 < a_{ii} a_{jj}$, $\forall 1 \leq i < j \leq n$.

3.3. FACTORIZAREA LU CU PIVOTARE (PLU)

TEOREMA #4 (existență factorizării LU cu pivotare, ie PLU):

Fie $A \in M_n(\mathbb{R})$ inversabilă.

Atunci A admite o factorizare LU cu pivotare (factorizare PLU).

$\exists P \in M_n(\mathbb{R})$ matrice permute;

$\exists L = (l_{ij})_{\substack{i,j=1,n}}$ $\in M_n(\mathbb{R})$:

- inferior triunghiulară;

- $l_{ii} = 1, i = \overline{1, n}$;

$\exists U = (u_{ij})_{\substack{i,j=1,n}} \in M_n(\mathbb{R})$:

- superior triunghiulară;

- $u_{ii} = a_{ii}, i = \overline{1, n}$);

astfel că

$$A = PLU$$

OBS : Factorizarea LU cu pivotare (PLU) nu este unică !

Dem :

Construcțivă , prin inducție
după $n \geq 1$.

$n=1$: $A = (a_{ij}) \in M_1(\mathbb{R})$ inv

$\Rightarrow A = PLU$, unde

$P = I$, $L = I$, $U = a_{11} \neq 0$

$n-1 \rightarrow n$:

Preseparam că orice $\tilde{A} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$
înversabilă admite o factorizare
LU fără pivotare , ie $\tilde{A} = PLU$ cu

- $P \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ matrice permuttere ;
- $L = (l_{ij})_{\substack{i,j=1, \dots, n-1}} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ inf triunghiulară cu $l_{ii} = 1$, $i = \overline{1, n-1}$;
- $U = (u_{ij})_{\substack{i,j=1, \dots, n-1}} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ sup triungh.

Fie $A \in M_n(\mathbb{R})$ inversabilă \Rightarrow

$\exists i \in \overline{1, n}$ astfel că $a_{ii} \neq 0$ (în caz contrar, $a_{ii} = 0, \forall i \in \overline{1, n} \Rightarrow \det A = 0 \neq 0$)

Fie $P_1 \in M_n(\mathbb{R})$ o matrice permutare simplă care interzicește linia i și coloana i ale matricei A , unde $i \in \overline{1, n}$.
Se definește coloana i a matricei P_1 ca $\left(\begin{array}{c} a_{1i} \\ \vdots \\ a_{ii} \\ \vdots \\ a_{ni} \end{array} \right) = \max_{j=1}^n |a_{ij}|$.

Mai exact, avem:

$$P_1 = \text{col} \left[e^{(1)} \quad e^{(2)} \quad \dots \quad e^{(i-1)} \quad e^{(i+1)} \quad \dots \quad e^{(n)} \right]$$

dacă $P_1^T = P_1^{-1} = P_1$, și $P_1^2 = I_n$.

$$\text{Fie } \tilde{A} := P_1^T A = \begin{bmatrix} A_{11} & \tilde{A}_{12}^T \\ \tilde{A}_{21} & \tilde{A}_{22} \end{bmatrix}, \text{ unde}$$

$$\tilde{A}_{12}^T \in M_{1, n-1}(\mathbb{R})$$

$$\tilde{A}_{21} \in M_{n-1, 1}(\mathbb{R}) \equiv \mathbb{R}^{n-1}$$

$$\tilde{A}_{22} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$$

Cum A inversabilă și $\tilde{q}_{11} \neq 0$,

rezultă că

$$S := \tilde{A}_{22} - \frac{1}{\tilde{q}_{11}} \tilde{A}_{21} \tilde{A}_{12}^T \in M_{n-1}(\mathbb{R})$$

complementul Schur asociat lui \tilde{A}_{11} este matrice inversabilă. Ex:

cf ipotezei de inducție, S admite
• factorizare LU cu pivotare, ie

$$S = P_2 L_{22} U_{22}$$

unde :

- $P_2 \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ matrice permutare;
- $L_{22} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ inf. triunghiulară
 și $(L_{22})_{ii} = 1$, $i = \overline{1, n-1}$;
- $U_{22} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ sup. triunghiulară.

Atunci:

$$A = P_1 \tilde{A} = P_1 \begin{bmatrix} \tilde{q}_{11} & \tilde{A}_{12}^T \\ \tilde{A}_{21} & A_{22} \end{bmatrix} =$$

$$= P_1 \begin{bmatrix} \tilde{\alpha}'' \\ P_2 (P_2^T \tilde{A}_{21}) & P_2 (P_2^T \tilde{A}_{22}) \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} \tilde{A}_{12}^T \\ \tilde{A}_{12} \end{bmatrix}$$

$$= P_1 \begin{bmatrix} 1 & 0_{1,n-1} \\ 0_{n-1,1} & P_2^T \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \tilde{\alpha}'' \\ P_2^T \tilde{A}_{21} & P_2^T \tilde{A}_{22} \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} \tilde{A}_{12}^T \\ \tilde{A}_{12} \end{bmatrix}$$

$$= P_1 \begin{bmatrix} 1 & 0_{1,n-1} \\ 0_{n-1,1} & P_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \tilde{\alpha}'' \\ P_2^T \tilde{A}_{21} & P_2^T \left(\frac{1}{\tilde{\alpha}''} \tilde{A}_{21} \tilde{A}_{21}^T + P_2 L_{22} U_{22} \right) \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} \tilde{A}_{12}^T \\ \tilde{A}_{12} \end{bmatrix}$$

$$= P_1 \begin{bmatrix} 1 & 0_{1,n-1} \\ 0_{n-1,1} & P_2^T \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \tilde{\alpha}'' \\ P_2^T \tilde{A}_{21} \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} \tilde{A}_{12}^T \\ (\frac{1}{\tilde{\alpha}''} P_2^T \tilde{A}_{21}) \tilde{A}_{12}^T + L_{22} U_{22} \end{bmatrix}$$

$$= P_1 \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0_{1,n-1} \\ 0_{n-1,1} & P_2^T \end{bmatrix}}_{=: P \text{ permutare}} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0_{1,n-1} \\ \tilde{\alpha}'' & P_2^T \tilde{A}_{21}^T \end{bmatrix}}_{=: L \text{ inferior triunghiolare}} \underbrace{\begin{bmatrix} 0_{1,n-1} \\ 22 \end{bmatrix}}_{=: U}$$

$=: P$ permutare $=: L$ inferior
triunghiolare

$$\left[\begin{array}{cc} \tilde{a}_{11} & \tilde{A}_{12} \\ 0 & U_{22} \\ \hline m_{11} & \end{array} \right] = P L U$$

□

$\therefore := U$ superior
triunghiular

OBSERVAȚII :

- 1) Factorizarea LU fără pivotare este un caz particular al factorizării LU cu pivotare, cu $P \equiv I_n$.
- 2) Pentru a se obține rezultate stabile în cazul factorizării LU cu pivotare, trebuie ca pivotarea să se facă în conformitate cu MEGPP sau cu MEGPPS (ie alegerea pivotului).

ALGORITM (factorizarea PLU):

$$\begin{bmatrix} q_{11}^{(1)} & q_{12}^{(1)} & \dots & q_{1n}^{(1)} \\ q_{21}^{(1)} & q_{22}^{(1)} & \dots & q_{2n}^{(1)} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ q_{n1}^{(1)} & q_{n2}^{(1)} & \dots & q_{nn}^{(1)} \end{bmatrix}$$

$$\rightarrow \begin{bmatrix} q_{11}^{(2)} & q_{12}^{(2)} & \dots & q_{1n}^{(2)} \\ q_{21}^{(2)} & q_{22}^{(2)} & \dots & q_{2n}^{(2)} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ q_{n1}^{(2)} & q_{n2}^{(2)} & \dots & q_{nn}^{(2)} \end{bmatrix}$$

$$A \equiv A^{(1)}$$

$$P^{(1)}$$

$$M^{(1)}$$

$$A^{(2)}$$

$$\begin{bmatrix} q_{11}^{(2)} & q_{12}^{(2)} & \dots & q_{1n}^{(2)} \\ q_{21}^{(2)} & q_{22}^{(2)} & \dots & q_{2n}^{(2)} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ q_{n1}^{(2)} & q_{n2}^{(2)} & \dots & q_{nn}^{(2)} \end{bmatrix}$$

inter-schimb

$$P^{(1)} := \text{col} \begin{bmatrix} e_1^{(1)} & e_2^{(1)} & \dots & e_{n-1}^{(1)} & e_n^{(1)} & e_{n+1}^{(1)} & \dots & e_m^{(1)} \end{bmatrix}$$

$$M^{(1)} := I_n - P^{(1)} (e_m^{(1)})^T$$

$$m^{(1)} := (0 \quad m_1^{(1)} \quad \dots \quad m_n^{(1)})^T \in \mathbb{R}^n$$

$$m_i^{(1)} := q_{1i}^{(1)} / q_{11}^{(1)} \quad ; \quad i=2, n$$

Obținem

$$A \equiv A^{(1)} \xrightarrow{ } A^{(2)} : \boxed{A^{(2)} = M^{(1)} P^{(1)} A^{(1)}}$$

• Procedând analog la fiecare pas,
obținem :

$$\begin{aligned} U &= A^{(n)} = M^{(n-1)} P^{(n-1)} A^{(n-1)} \\ &= M^{(n-1)} P^{(n-1)} M^{(n-2)} P^{(n-2)} A^{(n-2)} \\ &= \dots = \\ &= \underbrace{\left(M^{(n-1)} P^{(n-1)} M^{(n-2)} P^{(n-2)} \dots M^{(1)} P^{(1)} \right) A^{(1)}}_{=: M} \Rightarrow \underbrace{A}_{=: A} \end{aligned}$$

$$U = MA = (MP^{-1}) PA$$

$$\begin{aligned} M &:= M^{(n-1)} P^{(n-1)} M^{(n-2)} P^{(n-2)} \dots M^{(1)} P^{(1)} \\ P &:= P^{(n-1)} P^{(n-2)} \dots P^{(1)} \text{ permutare} \end{aligned} \Rightarrow$$

$$(PM^{-1}) U = PA$$

$$M := M^{(n-1)} P^{(n-1)} M^{(n-2)} P^{(n-2)} \dots M^{(1)} P^{(1)}$$

$$P := P^{(n-1)} P^{(n-2)} \dots P^{(1)} \text{ permutare}$$

- Evident, $P \in \mathcal{U}_n(\mathbb{R})$ este o matrice permutare, fiind produs de permutări simple $P^{(k)}$, $k = \overline{1, n-1}$.

- Mai trebuie arăbat că $L = PM^{-1}$
sau $L^{-1} = MP^{-1}$ este o matrice inferior triunghiular.
||

$$L^{-1} := MP^{-1}$$

$$= \begin{pmatrix} M^{(n-1)} & P^{(n-1)} & M^{(n-2)} & P^{(n-2)} & \dots & M^{(1)} & P^{(1)} \\ & & & & & & \\ & P^{(n-1)} & P^{(n-2)} & \dots & P^{(1)} & & \end{pmatrix}^{-1}$$

$$= M^{(n-1)} P^{(n-1)} \dots M^{(2)} P^{(2)} M^{(1)} P^{(1)} \underbrace{(P^m)^{-1}}_{(P^{n-1})^{-1} \dots (P^{(m+1)})^{-1}} = I_n$$

$$= M^{(n-1)} P^{(n-1)} \dots M^{(2)} [P^{(2)} M^{(1)} (P^{(2)})^{-1}] (P^{(3)})^{-1} \dots (P^{(n-1)})^{-1}$$

$$= M^{(n-1)} P^{(n-1)} \dots M^{(2)} (P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)}) P^{(3)} \dots P^{(n-1)}$$

Ex: $P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)}$ rămâne o matrice inferior triunghiulară și are

aceeași structură ca $M^{(1)}$, ie

$$\boxed{\begin{aligned} P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)} &= I_n - \overline{m}^{(1)} (\underline{e}^{(1)})^T \\ \overline{m}^{(1)} &:= (0 \quad \overline{m}_{21}^{(1)} \quad \dots \quad \overline{m}_{n1}^{(1)})^T \in \mathbb{R}^n, \end{aligned}} \quad (a)$$

- Prin urmare, rezulta:

$$\begin{aligned} N^{(2)} &:= M^{(2)} (P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)}) \\ &= [I_n - \overline{m}^{(2)} (\underline{e}^{(2)})^T] [I_n - \overline{m}^{(1)} (\underline{e}^{(1)})^T] \\ &= I_n - \overline{m}^{(1)} (\underline{e}^{(1)})^T - \overline{m}^{(2)} (\underline{e}^{(2)})^T \\ &\quad + \overline{m}^{(2)} (\underline{e}^{(2)})^T \overline{m}^{(1)} (\underline{e}^{(1)})^T \Rightarrow \\ &\qquad\qquad\qquad \left. \right\} = \overline{m}_{21}^{(1)} \in \mathbb{R} \end{aligned}$$

Obținem:

$$\boxed{\begin{aligned} N^{(2)} &:= M^{(2)} (P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)}) \\ &= I_n + \left(\overline{m}_{21}^{(1)} \overline{m}^{(2)} - \overline{m}_{01}^{(1)} \right) (\underline{e}^{(1)})^T \\ &\quad - \overline{m}^{(2)} (\underline{e}^{(2)})^T \end{aligned}} \quad (b)$$

ie $N^{(2)} := M^{(2)} (P^{(2)} M^{(1)} P^{(2)})$ este o
matrice inferior triunghiulară cu
elemente nule pe coloanele 1 și 2.

• Prin generalizarea rationamentelor de la (a) și (b), obținem că $L^{-1} = MP^{-1}$ este o matrice inferior bivnghiculare, deci și $L = PM^{-1}$ este o matrice inferior triunghiulară.

$$LU = PA$$

$$L = PM^{-1}$$

$$P := P^{(n-1)} P^{(n-2)} \dots P^{(1)}$$

$$M := M^{(n-1)} P^{(n-1)} M^{(n-2)} P^{(n-2)} \dots M^{(1)} P^{(1)}$$

3.4. FACTORIZAREA CHOLESKY

DEFINITION:

$A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ este matrice simetrică și pozitiv definită (SPD) dacă:

- (i) $A^T = A$ (A simetrică);
- (ii) $x^T A x > 0$, $\forall x \in \mathbb{R}^n - \{0\}$
(A pozitiv definit).

TEOREMA #1 (proprietăți - SPD):

Fie $A = (a_{ij})_{i,j=1,n} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ SPD. Atunci:

- (i) A inversabilă;
- (ii) $a_{ii} > 0$, $i = 1, n$;
- (iii) matricile $A^{(k)} = (a_{ij})_{i,j=1,k} \in \mathbb{M}_k(\mathbb{R})$,
 $k = 1, n-1$, sunt SPD;
- (iv) complementul Schur asociat lui
 a_{nn} este o matrice SPD.

Dem:

(i) Presupunem că $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ nu este inversabilă \Rightarrow

$$\exists \underline{x}_0 \in (\mathbb{R}^n \setminus \{\underline{0}\}) : A\underline{x}_0 = \underline{0} \Rightarrow$$

$$\exists \underline{x}_0 \in (\mathbb{R}^n \setminus \{\underline{0}\}) : \underline{x}_0^T A \underline{x}_0 = \underline{x}_0^T \underline{0} = 0$$

contradicție!

(ii) Fie $\underline{x}^{(i)} = (s_{ji})_{j=1,n}^i \in (\mathbb{R}^n), i = \overline{1, n} \Rightarrow$

$$\underline{x}^{(i)} \neq \underline{0}, i = \overline{1, n} \wedge (\underline{x}^{(i)})^T A \underline{x}^{(i)} = a_{ii} > 0, i = \overline{1, n}$$

(iii). $A = A^T \Rightarrow A^{(k)} = (A^{(k)})^T, k = \overline{1, n-1} \Rightarrow$
 $A^{(k)}$ simetrică, $k = \overline{1, n-1}$

• Fie $k \in \overline{1, n-1}$ arbitrar fixat.

$$\text{Fie } \underline{z}^{(k)} = [z_1^{(k)} z_2^{(k)} \dots z_k^{(k)}]^T \in (\mathbb{R}^k \setminus \{\underline{0}_k\})$$

$$\text{Definim } \underline{x} = [z_1^{(k)} z_2^{(k)} \dots z_k^{(k)} 0 \dots 0]^T \in \mathbb{R}^n$$

$$\text{și } \underline{x} \neq \underline{0}_n. \Rightarrow$$

$$0 < \underline{x}^T A \underline{x} = (\underline{z}^{(k)})^T A^{(k)} \underline{z}^{(k)} \Rightarrow$$

$A^{(k)}$ este PD, $\forall k = \overline{1, n-1}$

$$(cu) A = \begin{bmatrix} a_{11} & \underline{\underline{A}}_{12}^T \\ \underline{\underline{A}}_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \Rightarrow$$

Complementul Schur asociat lui $\underline{\underline{A}}_{11}$

$$S := A_{22} - \frac{1}{a_{11}} \underline{\underline{A}}_{21} \underline{\underline{A}}_{12}^T$$

• S simetrică:

\Leftrightarrow

$$A \text{ simetrică} \Rightarrow \begin{cases} \underline{\underline{A}}_{22}^T = \underline{\underline{A}}_{22} \Rightarrow \\ \underline{\underline{A}}_{21}^T = \underline{\underline{A}}_{12}^T \end{cases}$$

$$(\underline{\underline{A}}_{21} \underline{\underline{A}}_{12}^T)^T = (\underline{\underline{A}}_{12}^T)^T \underline{\underline{A}}_{21}^T = \underline{\underline{A}}_{21} \underline{\underline{A}}_{12}^T \Rightarrow$$

$$S^T = S, \text{ ie } S \text{ simetrică}$$

• S PD:

\Leftrightarrow

$$\text{Fie } \underline{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_n]^T \in \mathbb{R}^{n-1} \setminus \{0\}$$

$$= \begin{bmatrix} x_1 \\ \underline{x} \end{bmatrix}, \quad x_1 \in \mathbb{R}$$

$$\underline{x} := [x_2 \ x_3 \ \dots \ x_n]^T \in \mathbb{R}^{n-1}$$

$$S = A_{22} - \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{12}^T \Rightarrow$$

$$A_{22} = S + \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{12}^T = S + \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{21}^T$$

$A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ este PD \Rightarrow

$$0 < x^T A x = \begin{bmatrix} x_1 & u^T \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11} & A_{21}^T \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ u \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} x_1 & u^T \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11}x_1 + A_{21}^T u \\ A_{21}x_1 + A_{22}u \end{bmatrix}$$

$$= x_1 (a_{11}x_1 + A_{21}^T u) + u^T (A_{21}x_1 + A_{22}u)$$

$$= x_1 (a_{11}x_1 + A_{21}^T u) + u^T A_{21} x_1$$

$$+ u^T \left(S + \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{21}^T \right) u$$

$$= x_1 (a_{11}x_1 + A_{21}^T u) + u^T A_{21} \left(x_1 + \frac{1}{a_{11}} A_{21}^T u \right) + u^T S u$$

$$= x_1 (a_{11}x_1 + A_{21}^T u) + \frac{1}{a_{11}} u^T A_{21} (a_{11}x_1 + A_{21}^T u) + u^T S u$$

$$\begin{aligned}
&= \left(x_1 + \frac{1}{a_{11}} \underline{v}^T \underline{A}_{21} \right) (a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v}) \\
&\quad + \underline{v}^T S \underline{v} \\
&= \frac{1}{a_{11}} \underbrace{(a_{11}x_1 + \underline{v}^T \underline{A}_{21})}_{(a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v})} (a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v}) \\
&\quad + \underline{v}^T S \underline{v} \quad = (a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v})^T \\
&= \frac{1}{a_{11}} (a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v})^T (a_{11}x_1 + \underline{A}_{21}^T \underline{v}) \\
&\quad + \underline{v}^T S \underline{v}
\end{aligned}$$

Fie $x_1 := -\frac{1}{a_{11}} \underline{A}_{21}^T \underline{v}$, $\underline{v} \in \mathbb{R}^n \setminus \{0\}$
arbitră

Așunci:

$$0 < \underline{x}^T \underline{A} \underline{x} = \underline{v}^T S \underline{v} \Rightarrow S \text{ este } \underline{\text{PD}}$$

In concluzie, complementul Schur asociat lui a_{11} , S , este SPD.

□

TEOREMA #2 (factorizarea Cholesky):

Fie $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ o matrice SPD.

Atunci A admite o unică factorizare Cholesky

$$A = L L^T$$

unde $L = (l_{ij})_{i,j=1,n} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$
inferior triunghiular, cu
 $l_{ii} > 0$, $i=1,n$.

Dem:

EXISTENȚA: Inducție după $n \geq 1$.

$n=1$: $A = a_{11} \in \mathbb{M}_1(\mathbb{R})$ SPD \Rightarrow

$$\Rightarrow a_{11} > 0.$$

Alegem $L = \sqrt{a_{11}} > 0$ și $A = L L^T$.

$n-1 \mapsto n$: Presupunem că orice
matrice SPD, $S \in \mathbb{M}_{n-1}(\mathbb{R})$, admite
o factorizare Cholesky.

Fie $A = \begin{bmatrix} a_{11} & A_{21}^T \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ SPD.

Vrem să determinăm

$$L = \begin{bmatrix} l_{11} & 0_{1,n-1} \\ L_{21} & L_{22} \end{bmatrix} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R}) \text{ astfel încât}$$

- (i) $l_{11} > 0$;
- (ii) $0_{1,n-1} \in \mathbb{M}_{1,n-1}(\mathbb{R})$;
- (iii) $L_{21} \in \mathbb{M}_{(n-1)1}(\mathbb{R}) \equiv \mathbb{R}^{n-1}$;
- (iv) $L_{22} \in \mathbb{M}_{n-1}(\mathbb{R})$ inferior triangulară, cu linii > 0 , $i = \overline{2,n}$;

știu că $A = LL^T$, ie

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & A_{21}^T \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} = \underbrace{\begin{bmatrix} l_{11} & 0_{1,n-1} \\ L_{21} & L_{22} \end{bmatrix}}_{=L} \underbrace{\begin{bmatrix} l_{11} L_{21}^T \\ 0_{n-1,1} L_{22}^T \end{bmatrix}}_{=L^T}$$

$$= \begin{bmatrix} l_{11}^2 & l_{11} L_{21}^T \\ L_{21} l_{11} & L_{21} L_{21}^T + L_{22} L_{22}^T \end{bmatrix} = LL^T \Rightarrow$$

$$\bullet \quad \lambda_{11}^2 = a_{11} > 0 \Rightarrow \boxed{\lambda_{11} = \sqrt{a_{11}} > 0}$$

$$\bullet \quad \begin{cases} \lambda_{11} L_{21}^T = A_{21}^T \\ L_{21} \lambda_{11} = A_{21} \end{cases} \Rightarrow \boxed{L_{21} = \frac{1}{\sqrt{a_{11}}} A_{21}}$$

$$\bullet \quad L_{21} L_{21}^T + L_{22} L_{22}^T = A_{22} \Rightarrow$$

$$L_{22} L_{22}^T = A_{22} - L_{21} L_{21}^T$$

$$= A_{22} - \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{21}^T =: S$$

complementul Schur asociat lui a_{11}

Cum $S := A_{22} - \frac{1}{a_{11}} A_{21} A_{21}^T$ este SPD

(cf Teoreme #1), din ipoteza de inducție rezulta că

$\exists L_{22} \in M_{n-1}(\mathbb{R})$ inferior triangular

lui > 0 , $i = \overline{2, n}$, astfel $S = L_{22} L_{22}^T$

UNICITATEA:

Presupunem că există două factorizări Cholesky distincte ale lui

$A \in \mathbb{H}_n(\mathbb{R})$ SPD, ie

$$A = L^{(1)} (L^{(1)})^T = L^{(2)} (L^{(2)})^T$$

$$L^{(k)} = (l_{ij}^{(k)})_{i,j=\overline{1,n}} \in \mathbb{H}_n(\mathbb{R}), k=1,2,$$

inferior triunghiulară cu

$$l_{ii}^{(k)} > 0, i=\overline{1,n}, k=1,2.$$

Atunci:

$$\underbrace{(L^{(2)})^{-1} L^{(1)}}_{\text{inferior triung.}} = \underbrace{(L^{(2)})^T (L^{(1)})^{-T}}_{\text{superior triung.}} \Rightarrow$$

$$(L^{(2)})^{-1} L^{(1)} = (L^{(2)})^T (L^{(1)})^{-T} = D \Rightarrow$$

diagonala

$$\begin{cases} L^{(1)} = L^{(2)} D \\ (L^{(2)})^T = D (L^{(1)})^T \end{cases} \Rightarrow$$

Pentru termenii diagonali, obținem:

$$\begin{cases} l_{ii}^{(1)} = l_{ii}^{(2)} d_i, & i = \overline{1, n} \\ l_{ii}^{(2)} = l_{ii}^{(1)} d_i, & i = \overline{1, n} \end{cases} \Rightarrow$$

$$l_{ii}^{(1)} = l_{ii}^{(2)} d_i^2, \quad i = \overline{1, n} \Rightarrow$$

$$d_i^2 = 1, \quad i = \overline{1, n} \Rightarrow d_i = \pm 1, \quad i = \overline{1, n}$$

Cum $l_{ii}^{(k)} > 0, \quad i = \overline{1, n}, \quad k = 1, 2$, rezultă

$$d_i = 1, \quad i = \overline{1, n}$$

ceea ce implica $D = I_n$.

Obținem $L^{(1)} = L^{(2)}$, ie contradiction,

□

TEOREMA #3 (factorizarea Cholesky - cond. necesare și suficientă) :

Fie $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ cu $A = A^T$. Echivalentă:

(i) A este PD;

(ii) $\det A^{(k)} > 0$, $k = \overline{1, n}$, unde

$A^{(k)} := (a_{ij})_{\substack{i,j=1 \\ i \leq k}}^{\overline{k, n}} \in \mathbb{M}_k(\mathbb{R})$, $k \in \overline{1, n}$

(criteriu lui Sylvestr);

(iii) A admite MEGFP și toti pivotii sunt strict pozitivi;

(iv) A admite factorizarea $L D L^T$,

$L = (l_{ij})_{\substack{i,j=1 \\ i \leq j}}^{\overline{n, n}} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ inferior triunghiular, cu $l_{ii} > 0$, $i = \overline{1, n}$, și

$D = \text{diag}(d_1, d_2, \dots, d_n) \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$, cu $d_i > 0$, $i = \overline{1, n}$;

(v) A admite factorizarea Cholesky

$L L^T$, $L = (l_{ij})_{\substack{i,j=1 \\ i \leq j}}^{\overline{n, n}} \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ inferior triunghiular, cu $l_{ii} > 0$, $i = \overline{1, n}$.

ALGORITM (factorizarea Cholesky):

Date : $A = (a_{ij})_{i,j=1,n}$ SPD

$$L = O \in M_n(\mathbb{R})$$

$k = \overline{1, n} :$

$$l_{kk} = \sqrt{a_{kk}}$$

$i = \overline{k+1, n} :$

$$l_{ik} = a_{ik} / l_{kk}$$

end

$i = \overline{k+1, n} :$

$j = \overline{k+1, n} :$

$$a_{ij} = a_{ij} - l_{ik} l_{jk}$$

end

end

end

Output : $L = (l_{ij})_{i,j=1,n}$

OBS: Rezolvarea sistemelor de ecuatii liniare $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$, unde $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ SPD si $\mathbf{b} \in \mathbb{R}^n$:

- 1) Factorizarea Cholesky a matricei $A = LL^T$
- 2) Rezolvarea sistemului inferior triunghiular $L\mathbf{y} = \mathbf{b}$ prin metoda substitutiei ascendente, ie $\mathbf{y} := L^{-1}\mathbf{b} \in \mathbb{R}^n$
- 3) Rezolvarea sistemului superior triunghiular $L^T\mathbf{x} = \mathbf{y}$ prin metoda substitutiei descendente, ie $\mathbf{x} := L^{2T}\mathbf{y}$

OBS: Analog se rezolvă sistemele de ecuatii liniare $A\mathbf{x} = \mathbf{b}$, unde $A \in \mathbb{M}_n(\mathbb{R})$ inversabile si $\mathbf{b} \in \mathbb{R}^n$ (PLU).